

ЧУЖДА

Застанала на стъпалото пред къщата на своя младоженец, Нела Оортман повдигаше и пускаше чукалото във форма на делфин, смутена от произлезлия звук. Никой не идваше, макар че я очакваха. Точното време беше уговорено предварително и много писма бяха изписани – хартията на майка ѝ изглеждаше толкова жалка в сравнение с луксозния тънък пергамент на семейство Брант. Не, мислеше си тя, това не е най-доброто възможно посрещане, като се вземе предвид и оскъдната сватбена церемония отпреди месец – без гирлянди, без сватбена чаша, без брачно легло. Нела сложи малкия си пътнически сандък и кафеза на птицата на стъпалото. Тя знаеше, че ще трябва да направи това място по-уютно и да го превърне в дом, но първо трябваше да намери начин да влезе и да стигне на втория етаж до своята стая и бюро.

Нела погледна назад към канала, откъдето долиташе звучният смях на лодкар. На отсрещния бряг някакво хилаво момче се беше блъснало в една жена, която носеше кошница с риба, и сега полумъртвата херинга се гърчеше на земята. Дрезгавата нотка в селския глас на жената накара кожата на Нела да настръхне.

– *Идиот! Идиот!* – крещеше жената. Момчето беше сляпо и пипаше наслуки сред калта, за да хване изплъзналата се херинга, сякаш е някакъв сребърен талисман, а чевръстите му пръсти не се бояха да се ровят сред мръсотията. Той си улови риба и се затича нагоре по уличката край канала с плячката в едната си ръка, а другата беше протегната напред в готовност.

Нела ликуваше тихичко и се обърна с лице към тази необичайна октомврийска топлина, за да ѝ се порадва, докато може. Тази част на канала Херен беше известна като Златния завой, но днес той изглеждаше кафяв и съвсем обикновен. Надвесени над мътната вода, къщите бяха същински феномен. Те сякаш се любуваха на собствената си симетрия във водата – достолепни и красиви, скъпоценни камъни, красящи града. Над покривите им природата правеше всичко възможно, за да не им отстъпи по красота, и облаци с цвят на шафран и праскова отразяваха блясъка на славната република.

Нела се обърна отново към вратата, сега вече леко открената. Беше ли така и преди? Не беше сигурна. Побутна я и надзърна в празното пространство. Хладен въздух се издигна от мраморния под.

– Йоханес Брант – извика тя, леко паникьосана. Дали това не е някаква игра, помисли си. Ще си стоя тук до януари. Пибо, нейното папагалче, отърка накокошинените си перца в решетката на кафеза, слабото му писукане се изгуби сред мрамора на пода. Дори и каналът зад тях, сега вече затихнал, сякаш бе притаил дъх.

Докато се взираше дълбоко в сенките, Нела беше сигурна в едно – някой я наблюдаваше. Хайде, Нела Елизабет, каза на себе си тя, докато прекрачваше прага. Дали съпругът ѝ ще я прегърне, целуне, или ще си стиснат ръцете, сякаш това е просто бизнес? Той не направи нито едно от тези неща по време на церемонията, на която присъстваше нейното малко семейство и нито един член на неговото.

За да покаже, че и момичетата от провинцията също имат добри обноски, тя се наведе и свали обувките си – изискани,

кожени, разбира се, най-хубавите, които имаше – въпреки че не беше много наясно какъв е смисълът от тях. *Достойнство*, казваше майка ѝ, но достойнството беше толкова неудобно. Тя захвърли обувките си по посока на вратата, с надеждата, че шумът ще привлече вниманието на някого или пък може би ще го изплаши. Майка ѝ твърдеше, че има прекалено развнтено въображение, „Нела от облаците“ – така я наричаше. Обувките ѝ лежаха прекатурени и Нела се чувстваше просто като глупачка.

Навън две жени си викаха една на друга. Нела се обърна, но през отворената врата виждаше само гърба на едната от тях – без шапка, със златиста коса, висока, тя се отдалечаваше по посока на последните слънчеви лъчи. По време на пътуването от Асенделфт косата на Нела се беше разпуснала, а лекият бриз освободи няколко кичура. Ако се опиташе да ги втъкне обратно, това щеше я направи да изглежда по-нервна, отколкото можеше да понесе, затова ги остави да гъделичкат лицето ѝ.

– Менажерия ли ще си имаме?

Гласът дойде самоуверен и рязък от мрака на вестибюла. Кожата на Нела потръпна конвулсивно и фактът, че подозренията ѝ се оказаха верни, не можа да предотврати неприятното усещане. Тя наблюдаваше изплуващата от сенките фигура с протегнатата ръка – в знак на протест или за поздрав, трудно можеше да се разбере. Беше жена, стройна и слаба, облечена в катраненочерни дрехи, а бялото боне на главата ѝ беше идеално колосано и изпънато. Нито косъмче от косата ѝ не се развяваше непокорно, а покрай нея се носеше странен, едва доловим мирис на индийско орехче. Сиви очи, строга уста. Колко ли време е стояла там и е наблюдавала? Пибо изцвърча в знак на негодувание.

– Това е Пибо – обясни Нела – моето папагалче.

– Да, виждам – каза жената, докато я гледаше отвисоко. – Или по-скоро чувам. Може ли да допуснем, че не водиш други зверове?

– Имам и малко кученце, но той остана вкъщи...

– Чудесно. Щеше да тършува из стаите. Да надраска дървото. Тези, малките, са слабост на французите и испанците – отбеляза жената. – Толкова лекомислени, колкото и собствениците им.

– И изглеждат като плъхове – обади се втори глас някъде от мрака.

Жената се намръщи и присви очи, а Нела я разучаваше с поглед, докато се чудеше кой ли още наблюдава тази странна размяна на реплики. Вероятно съм по-млада от нея с десетина години, помисли си тя, а кожата ѝ е толкова гладка. Жената мина покрай Нела и се отправи към входната врата, а движенията ѝ бяха изпълнени с грация, самочувствие и гордост. Тя хвърли бегъл одобрителен поглед към чистите ѝ обувки до вратата, а после се загледа в кафеза. Устните ѝ бяха здраво стиснати. Перцата на Пибо се наежиха от страх.

Нела реши да отклони вниманието ѝ, като протегна ръка за поздрав, но жената потръпна при допира.

– Здрави кости като за седемнайсетгодишна – каза тя.

– Аз съм Нела и съм на осемнайсет – отвърна Нела и отдръпна ръката си.

– Зная коя си.

– Истинското ми име е Петронела, но всички у дома ме наричат...

– Чух и първия път.

– Вие икономката ли сте? – попита Нела. Зле прикрит кикот долетя от сенките на вестибюла. Жената го пренебрегна и продължи да стои с поглед, зареян из сумрака.

– Йоханес тук ли е? Аз съм младоженката. – Жената продължаваше да мълчи. – Подписахме брака си миналия месец в Асенделфт – настоя Нела. Очевидно нямаше какво друго да направи, освен да продължи да бъде настоятелна.

– Брат ми не е в къщата.

– Брат ви?

Още едно изкискване от мрака. Жената погледна право в очите на Нела.

– Аз съм Марин Брант – каза тя, сякаш Нела е трябвало да го разбере. Погледът на Марин може и да беше твърд, но Нела усети нотката неувереност в гласа ѝ. – Той не е тук – продължи Марин. – Мислеше, че ще бъде, но не е.

– А къде е тогава?

Марин погледна навън към небето. Лявата ѝ ръка направи лек жест във въздуха и от сенките близо до стълбището изникнаха две фигури.

– Ото – каза тя.

Към тях се доближи един мъж и Нела преглътна, прилепайки здраво студените си стъпала към пода.

Кожата на Ото беше тъмна, тъмнокафява навсякъде – вратът, излизащ от яката, китките и ръцете му, подаващи се от ръкавите – всичко беше покрито с безкрайна тъмнокафява кожа. Изпъкналите му скули, брадичката, широкото му чело, всеки сантиметър от тялото му. Нела никога преди не беше виждала подобен човек.

Изглежда, Марин я наблюдаваше, за да види какво ще направи. Погледът в очите на Ото по нищо не издаваше, че е забелязал зле прикритата ѝ почуда. Той ѝ се поклони, а тя направи реверанс, дъвчейки устната си, докато вкусът на кръв ѝ напомни, че трябва да запази спокойствие. Нела забеляза как кожата му лъщи като полиран кокосов орех, а черната му коса е израснала право нагоре от скалпа. Беше като облаче от пухкава вълна, а не плоска и мазна като на другите мъже.

– Аз... – каза тя.

Пибо започна да чурулика. Ото протегна ръце – чифт нальми стояха върху широките му длани.

– За краката ви – каза той.

Акцентът му беше амстердамски, но заваляше думите, правеше ги топли и преливащи. Нела взе дървените обувки, а върховете на пръстите ѝ докоснаха кожата му. Тя смутено обу високите нальми. Бяха ѝ твърде големи, но не смееше да каже нищо, а и поне щяха да повдигнат стъпалата ѝ от смразяващия мрамор. Тя реши, че ще затегне кожените каишки по-късно,

когато се качи горе – ако изобщо се качи там и ако изобщо ѝ позволят да прекоси този вестибюл.

– Ото е прислужникът на брат ми – обясни Марин, без да откъсва поглед от Нела. – А това е Корнелия, нашата прислужница. Тя ще се грижи за теб.

Корнелия пристъпи напред. Беше малко по-голяма от Нела, може би на двайсет, двайсет и една, и малко по-висока. Корнелия я стрелна с недружелюбна усмивка, сините ѝ очи огледаха младоженката и забелязаха как треперят ръцете ѝ. Нела се усмихна, жегната от нескритото любопитство на прислужницата, и нескопосано се опита да изрази някаква благодарност. Изглеждаше едновременно и доволна, и леко засегната, когато Марин я прекъсна.

– Нека те заведе горе – каза Марин. – Сигурно искаш да видиш стаята си.

Нела кимна и дяволито пламъче проблесна в очите на Корнелия. Весели чуруликания се понесоха от кафеза и отекнаха във високите стени на вестибюла. С жест Марин показа на Корнелия, че мястото на птичката е в кухнята.

– Ами изпаренията от готвенето – запротестира Нела. Марин и Ото се обърнаха към нея. – Пибо обича светлината.

Корнелия взе кафеза и започна да го разклаща, сякаш бе ведро с вода.

– Моля те, внимавай – каза Нела.

Марин засече погледа на Корнелия. Прислужницата се отправи към кухнята, съпроводена от разтревоженото цвъртене на Пибо.

*

На горния етаж Нела усети как пищността на стаята ѝ я накара да се чувства дребна и незначителна. Марин просто изглеждаше недоволен.

– Корнелия е прекалила с бродериите – каза тя. – Но да се надяваме, че Йоханес ще се жени само веднъж.

Имаше възглавнички с избродирани инициали, нова покривка на леглото и два комплекта наскоро освежени завеси.

– Плътното кадифе е нужно, за да спира мъглите от канала – отбеляза Марин. – Това беше моята стая – добави тя, като отиде до прозореца и постави пръст върху стъклото, загледана в звездите, които току-що се бяха появили на небето. – Има по-хубав изглед, затова я даваме на теб.

– О, не – каза Нела. – В такъв случай трябва да я задържите.

Те застанаха лице в лице, заобиколени от бродерии, изобилие от спално бельо с буквите Б от Брант, ушити красиво навсякъде – с лозови листа, увиващи се около тях, спотайващи се в птичи гнезда, изникващи от цветни лехи. Б-тата бяха погълнали моминското ѝ име, техните коремчета изглеждаха дебели и издути. Неспokoйна, но и задължена, Нела прокара върховете на пръстите си върху това разточителство от вълнени материи, което започна да помрачава настроението ѝ.

– Домът на знатните ти предци в Асенделфт топъл и сух ли е? – попита Марин.

– Понякога е влажен – отвърна Нела, докато се навеждаше и сконфузено се опитваше да закрепил огромните нальми на краката си. – Дигите невинаги успяват да задържат водата. А и те не са чак толкова знатни...

– Нашето семейство може и да няма толкова видно родословно дърво като твоето, но пък за сметка на това разполагаме с топла, суха, добре построена къща – прекъсна я Марин.

– Наистина.

– *Afkomst seyt niet* – Произходът не е важен – продължи Марин, като бодна с пръст една възглавничка, за да наблегне на думата *ne*. – Пастор Пеликорне го каза миналата неделя и аз си го записах на вътрешната страна на корицата на нашата Библия. Водите ще се надигнат, ако не сме внимателни. – Тя поклати глава, сякаш за да се отърси от неприятна мисъл. – Майка ти ни писа – добави тя, – че държи да плати пътуването ти дотук. Не можехме да го допуснем. Изпратихме ти втората ни най-хубава лодка. Нали не си се засегнала?

– Не. Не.

– Добре. В това семейство „втората най-хубава“ все пак означава, че е наскоро боядисана, а каютата е тапицирана с бенгалска коприна. Йоханес използва другата.

Нела се зачуди къде ли е съпругът ѝ сега, плаващ на най-хубавата им лодка, вместо да се прибере навреме, за да я посрещне. Помисли си и за Пибо, сам в кухнята, близо до огъня, близо до тиганите.

– Само двама слуги ли имате? – попита тя

– Това е достатъчно – каза Марин. – Ние сме търговци, не лентяи. Библията ни учи, че човек никога не бива да парадирва с богатството си.

– Не, разбира се, че не.

– Това е в случай, че изобщо му е останало някакво богатство, с което да парадирва – Марин се втренчи в нея и Нела отклони поглед.

Светлината в стаята започва да гасне и Марин запали свещите. Бяха лоени и евтини, а Нела тайно се беше надявала за по-благоуханен пчелен восък. Изборът на тези миришещи на месо, димящи свещи я изненада.

– Корнелия явно е избродирала новото ти име по всички предмети – отбеляза Марин през рамо.

Наистина, помисли си Нела, като си припомни злобния любопитен поглед на Корнелия. Пръстите ѝ сигурно са се разкървавили от бродиране и интересно кого ли вини за това?

– Кога се прибира Йоханес? Защо не е тук? – попита тя.

– Майка ти каза, че очакваш с нетърпение да станеш съпруга в Амстердам – каза Марин. – Така ли е?

– Да. Но за тази цел трябва съпругът ми да е в наличност.

В смразяващата тишина, която последва, Нела се зачуди къде е мъжът на Марин. Може би го е скрила в килера. Тя потисна отчаяно импулса си да избухне в смях, като се усмихна на една от възглавничките.

– Всичко е толкова красиво – каза. – Не беше нужно.

– Корнелия направи всичко. Аз не умея да си служа с ръцете.

– Сигурна съм, че не е вярно.

– Махнах моите картини. Реших, че тези вероятно повече ще паснат на твоя вкус.

Марин посочи към стената, където две убити птици бяха увековечени с маслени бои върху платно – висящи от кука, само пера и нокти. По-нататък на стената имаше картина на заек, повесен с главата надолу като ловен трофей. До него нарисувана купчина стриди бяха струпани върху чиния с китайски мотиви, в компанията на разлята чаша вино и купа с презрели плодове. Имаше нещо обезпокоително в тези стриди, изглеждаха прекалено разтворени и разгопени. В бащиния ѝ дом майката на Нела закачаше по стените пейзажи и библейски сцени.

– Тези са на брат ми – отбеляза Марин, като посочи към препълнена ваза с цветя, безжизнени и прекалено ярки, и половин нар, лежащ в долната част на картината.

– Благодаря – Нела се зачуди колко ли време ще ѝ отнеме да ги обърне с лице към стената преди да си легне.

– Сигурно искаш да вечеряш тук горе днес – каза Марин, – пътувала си дълго.

– Да, така е. Ще ви бъда благодарна. – Тръпки побиха Нела от окървавените клюнове на птиците, техните стъклени очи, мисълта за сбръчканата им кожа под перушината. При вида им я обзе желание за нещо сладичко. – Имате ли марципан?

– Не. Захарта не е нещо, което се тачи в това семейство. Тя покварява душите на хората.

– Майка ми разточваше и режеше фигурки от марципан.

Винаги имаше марципан в килера – единственото удоволствие, което госпожа Оортман споделяше със съпруга си. Русалки, кораби и огърлици от захарно тесто – истинска бадемова наслада, топяща се в устата. Аз вече не принадлежа на майка си, помисли си Нела. Един ден и аз ще разточвам тесто за други малки лепкави ръчички и гърла, гладни за лакомства.

– Ще кажа на Корнелия да донесе малко *херенброод* и Гауда – каза Марин, изваждайки Нела от мислите ѝ. – И чаша „Рениш“.

– Благодаря. Имаш ли представа кога ще пристигне Йоханес?

Марин подуши въздуха:

– Каква е тази миризма?

Нела несъзнателно докосна шията си с ръце.

– От мен ли е?

– От теб ли е?

– Мама ми подари парфюм. Аромат на лилия. Тази миризма ли имаш предвид?

Марин кимна.

– Това ще да е – лилия – изкашля се тя тихичко. – Нали знаеш какво казват за лилиите?

– Не?

– Бързо разцъфват, бързо изгниват.

И Марин затвори вратата след себе си.